

نغمه‌های «نوای نواحی در نوروز ۱۴۰۰»

محسن شریفیان
نوازنده و سرپرست گروه لیان

پس از چندین دوره تجربه موفق فستیوال کوچه که هر ساله در روزهای پایانی سال در بندر بوشهر برگزار می‌شود و طنین‌انداز زمزمه‌ها، نغمه‌ها، ترانه‌ها و آوازهای موسیقی ناب و ساده جنوب ایران است و همین گونه برگزاری نخستین جشنواره بین‌المللی نی انبان در کیش این بار

تصمیم گرفتیم با تحقق دستاوردهای قابل توجه در عرصه‌های فرهنگی، هنری، اجتماعی و بین‌المللی و با هدف زدودن غبار رخوت و اندوه از دل شهروندان و رویددن شکوفه‌های امید و نشاط همراه با تحول نیکوی طبیعت، نوروزی متفاوت را در پایتخت ایران برای هموطنان رقم بزنیم. این برنامه‌ها به همت معاونت امور اجتماعی و فرهنگی شهرداری تهران و همراهی آقای دکتر محی‌الدین فاضلیان انجام گرفت، از پنجم فروردین ماه آغاز شد و با شعار «جان تو

جان شهر» تهران، در روزهای بهاری و با وجود سایه سنگین بیماری کرونا جانی دوباره گرفت و این حال خوب را به پایتخت زیبا و خوش‌انرژی ایران عزیز هدیه کردیم. فستیوالی با عنوان «نوای نواحی» که به مدت هفت روز برگزار گردید و خوشبختانه بسیار مورد توجه مردم عزیزمان قرار گرفت. ما در این مدت زمان با همراهی هنرمندان و نوازندگان عزیزی از بلوچستان، مازندران، هرمزگان، خوزستان، بوشهر، لرستان، کردستان، آذربایجان، شیراز، خراسان، کرمان، فارس و گیلان

برنامه‌های متنوعی در فضای باز برج میلاد، تاتار شهر، میدان راه‌آهن، باغ فردوس، خانه مینایی و خانه ساعی، اجرا کردیم و مردمان عزیز شهر در این امر فرهنگی بسیار همراه ما بودند. اما از نکات جالب این برنامه که بسیار مورد توجه قرار گرفت، اجرای برنامه‌های «خیام‌خوانی» در موزه خیابان ولی‌عصر در خانه تاریخی مینایی بود و همچنین «سعدی‌خوانی» افغانستانی‌ها در پایگاه میراث شهری خیابان ولی‌عصر.

و نگران‌کننده جامعه کم از کار مدافعان سلامت نداشته و تلاش کردیم با توجه به شرایط موجود و نگران‌کننده به میان مردم بیابیم و شادی را به آنها هدیه کنیم البته در ارائه این برنامه‌ها رعایت شیوه‌های بهداشتی بسیار مورد تأیید همگان بود تا با «نوای نواحی در نوروز ۱۴۰۰» شور و نشاط و انبساط خاطر برای مردم ایجاد کنیم البته این اتفاق زیبا تنها به دبیری من انجام نگرفت بلکه دوستان دیگری هم در این امر همراه ما بودند و از دیدگاه من چه بهتر که چنین برنامه‌هایی

تداوم داشته باشد چرا که به باور من موسیقی در زندگی مردم جریان دارد و حذف نشدنی است البته شاید عده‌ای با موسیقی اقوام ایران آشنایی کمتری داشته باشند اما شی بک برگزارچی چنین رویدادهایی می‌تواند تأثیر بسزایی در ارتباط و آشنایی مردم با موسیقی اقوام ایران داشته باشد و چه بهتر که در این امر رسانه ملی هم همراهی کند تا نسل جوان هم با فرهنگ و هنر خود ارتباط بیشتری برقرار کنند و موسیقی اصیل ایران را بهتر بشناسند.

خروج سینماها از رویان نارنجی

ترکس‌عشوری خبرنگار

«لاله» اسدالله نیک‌نژاد، «خورشید» مجید مجیدی، «خون شد» مسعود کیمیایی، «تکخال» مجید مافی و «هفته‌ای یک بار آدم باش» شهرام شاه‌حسینی چیدمانی قابل قبول برای اکران نوروز بود. این که

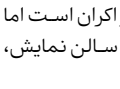
هیچکدام از فیلم‌های جشنواره فجر متقاضی اکران نوروز نشدند و حتی بهترین فیلم جشنواره سی‌ونهم فجر «یدو» و «تک تیرانداز» به جای اکران نوروز و قبل از اکران عمومی در اقدامی عجیب به تلویزیون آمد خود به تنهایی نشانه‌ای بود از این واقعیت که با وجود ضمانت‌ها و حمایت‌های سازمان سینمایی همچنان نگرانی وبی‌اعتمادی نسبت به تعطیل یا ادامه فعالیت سینماها وجود دارد.

این نگرانی‌ها البته بی‌سبب هم نبود و نهم اسفندماه صدای آژیر خطر برای سینماها با نارنجی شدن شهرها به صدا درآمد و کرونا بار دیگر سینماها را تعطیل کرد. این تعطیلی اما کوتاه مدت بود و مطالبات اهالی سینما و تلاش‌های سازمان سینمایی که از نیمه سال ۹۹ آغاز شده بود نتیجه داد و بعد از نامه حسین انتظامی، رئیس سازمان سینمایی، ۱۱ فروردین‌ماه با مصوبه ستاد ملی مقابله با کرونا، سینما و تئاتر از گروه مشاغل ۳ به گروه ۲ منتقل شد تا با این تغییر فعالیت این دو حوزه در شهرهای دارای شرایط نارنجی نیز بلامانع شود. با این تصمیم سالن‌های تئاتر و سینما از پنجشنبه ۱۲ فروردین‌ماه فعالیت خود را از سر گرفتند.

با وجود شرایط متفاوت اکران نوروزی امسال اما استقبال مخاطبان از سینماها در هفته اول چندان ناامید کننده نبود. بر اساس اطلاعات ارائه شده در سامانه سمفا تا ۱۳ فروردین ماه حدود ۲۰ هزار و ۸۵۰ مخاطب برای تماشای فیلم‌های اکران نوروز به سینماها آمده‌اند.

استقبال از فیلم‌ها امیدوارکننده بود اما وضعیت نارنجی چند شهر باعث شد که بر فروش فیلم‌ها تأثیر بگذارد و تعداد مخاطب‌ها سیر نزولی پیدا کند. ۵ فیلم روی پرده اکران است در حالی که خیلی از مردم از بازبودن سالن‌های سینماها بی‌خبر هستند.

در جدول فروش فیلم‌های اکران نوروز «هفته‌ای یک بار آدم باش» شهرام شاه‌حسینی با یک میلیارد و ۲۳۶ میلیون تومان در صدر قرار دارد. پژمان جمشیدی که در این سال‌ها در فهرست بازیگرهای پولساز سینما قرار گرفته از عوامل موفقیت فیلم در جذب مخاطب است. در رتبه دوم جدول فروش فیلم «خورشید» مجید مجیدی قرار دارد که با در اختیار داشتن ۱۴۸ سالن نمایش حدود یک میلیارد و پانصد میلیون تومان فروش کرده است. جواد عزتی از دیگر ستاره‌های پرفروش سینما که حدود ۵ سالی است امید گیشه در اکران نوروز است در کنار علی نصیریان، طناز طباطبایی و روح الله زمانی و شمیلا شیرزاد از بازیگران این فیلم است. فیلم طنز «تکخال» با یک میلیارد و ۱۴۲ میلیون فروش (۱۲۱ سالن) قبل از «خون شد» مسعود کیمیایی در رتبه سوم قرار دارد.

نوازنده و سرپرست گروه لیان

فیلم کیمیایی که از فیلم‌های مطرح این نوبت از اکران است اما توقیفی در فروش نداشته و با در اختیار داشتن ۱۱۳ سالن نمایش، ۳۸۰ میلیون و ۵۳۵ هزار تومان فروش داشته است. نمایش در اختیار دارد با حدود ۱۰۷ میلیون در کف جدول فروش قرار دارد. علاوه بر این ۵ فیلم اکران نوروز، نمایش «آن شب» کوروش آهاری با حضور شهاب حسینی و «اینجا هم باران می‌بارد» نادر طریقت در سینماها ادامه دارد. «آقای سانسور» علی جبارزاده و «بدین این فیلم جرم است» رضا زهتابیچان دیگر فیلم‌هایی هستند که همزمان با اکران سینماها در پلتفرم‌های آنلاین به نمایش درآمده‌اند. پدیده اکران آنلاین اما فیلم «شنای پروانه» است که با فروش یک میلیارد تومان در ۲۴ ساعت اول شروع خیره‌کننده‌ای داشت. این فیلم یک سال بعد از اتفاقات مختلفی که در اکران سینماها پشت سر گذاشت از ۱۱ فروردین ماه نمایشش را در اکران آنلاین آغاز کرد و با جذب سی‌هزار مخاطب در دو سامانه نماو و فیلمو در رده موفق‌ترین فیلم‌های اکران آنلاین قرار گرفت.

جواد عزتی و طناز طباطبایی که فیلم «خورشید» را در اکران سینماها دارند همزمان «شنای پروانه» را در اکران آنلاین دارند. امیر آقایی، پانته‌آ بهرام، مه‌لقا باقری و علی شادمان از دیگر بازیگران این فیلم به تهیه‌کنندگی رسول صدرعاملی هستند. علاوه بر فیلم تحسین شده محمد کارت، «زیر نور کم» محمد پرویزی با حضور صابر ابر، لیلا زارع و حمیدرضا آذرنگ و «بعد از تو» فرهاد نجفی با بازی مینا وحید و تیرداد کبابی دو فیلمی هستند که صاحبانشان ترجیح دادند به جای قرار گرفتن در صف طولانی اکران، از فیلم‌هایشان در اکران آنلاین رونمایی شود.

اکران فیلم‌ها در حالی در سامانه‌های وی‌اودی رونق گرفته که از ابتدای سال ۱۴۰۰ بهای بلیت اکران آنلاین به ۳۰ هزار تومان افزایش یافته و با احتساب ۲۷۰۰ تومان به عنوان هزینه مالیات بر ارزش افزوده قیمت هر بلیت ۳۲ هزار و ۷۰۰ تومان است.

تلویزیون

مازیار معاونی منتقد

در نوروزی که سپری کردیم، تلویزیون با چهار مجموعه کامل و یک مجموعه دو قسمتی که بنا به اظهار سازندگانش، پایان‌بندی مجموعه ناتمام نوروز گذشته به حساب می‌آمد به استقبال بهار رفت.

■ بدهی به مردم: پایتخت

شاید بد نباشد بحث را از همین تکمله انتهایی ششمین فصل سریال دنباله‌دار «پایتخت» آغاز کنیم که زودتر از هر چهار مجموعه دیگر یعنی در شب‌های بیست و نهم و سی‌ام اسفند ماه در کدناکتور شبکه اول سیما قرار گرفت، دو قسمتی که بنا به وجود مؤلفه‌هایی مانند محبوبیت غیرقابل انکار این سریال دنباله‌دار در دوره ده ساله گذشته، احساس ناکامی ناشی از نیمه‌کاره ماندن فصل ششم به دلیل شیوع کرونا، به سرانجام نرسیدن تولید هفتمین فصل سریال و وعده‌های سازندگان مبنی بر تلاش برای کامل کردن این فصل که از آن تحت عنوان تادیه بدهی‌شان به مخاطبین یاد می‌کردند همه و همه عواملی بودند که میزان انتظارات از این دو قسمت واپسین را تا اندازه‌های قابل توجهی افزایش دادند، انتظاراتی که تماشای همان چند دقیقه ابتدایی قسمت اولی که غروب بیست و نهم اسفند روی آنتن رفت از برآورده نشدن تام و تمام آن خبر داد. تمام داشته پایان‌بندی پایتخت و آن چیزی بود که برای یک سال تمام تحت عنوان بدهی به مردم از آن نام برده می‌شد.

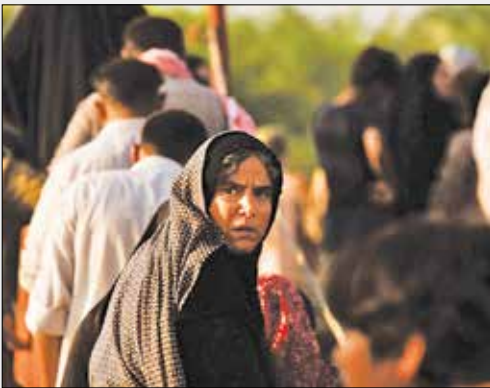
■ انتظار نوروزی از نون‌خ

اما درباره ساخته سعید آقاخانی باید گفت این کارگردان و بازیگر پنجاه ساله تلویزیون و سینما که طرف قریب به سه دهه فعالیتش در مقام بازیگر و کارگردان، کارنامه کاری خوب و قابل دفاعی از خود به جای گذاشته و در دو نوروز گذشته هم با «نون‌خ»‌های متوالی‌اش، یکی از بهترین سریال‌های طنز تاریخ تلویزیون را به بینندگان این رسانه هدیه داده بود در ثبت «هت تریک» ناموفق بود. «نون‌خ» از همان جایی آسیب خورد که اکثریت قریب به اتفاق دنباله‌های نمایشی تاریخ سینما و تلویزیون لطمه دیده‌اند، فقر مایه‌های داستانی و خوردن از ته‌مانده کم ارزش توبره تا مرز ناکامی و سکه و رونق افتادن. همین چند سال پیش سریال درخشان «شهرزاد» در شبکه نمایش خانگی و مجموعه طنز تلویزیونی «دردسرهای عظیم» درست از همین نقطه ضربه خوردند و این یعنی اینکه برای آدم باهوش و لایقی مثل سعید آقاخانی به اندازه کافی مصداق و چراغ راه برای خطر نکردن وجود داشته ولی خوابیدن در باد موفقیت از یک‌سو و پیشنهاد نسنجیده سیما برای ادامه یافتن سریال بدون رعایت فاصله زمانی و فراهم شدن مصالح داستانی لازم از سوی دیگر به افت کیفی فاحش کار انعامیده است، بینندگان پیگیر دو فصل پیشین این مجموعه نیک می‌دانند که صرفنظر از کاراکترهای بازمه و شیرین زبانی همچون نورالدین خازنده (سعید آقاخانی)، عموکیوان (سیروس میمنت)، روزان و شیرین (هدیه بازوند و ندا قاسمی) و... که لهجه‌های دلنشین

۳۰

فیلم‌های اکران نشده

برای اولین بار در تاریخ تلویزیون سه فیلم برگزیده جشنواره فیلم فجر شامل «یدو» به کارگردانی مهدی جعفری (بهترین فیلم جشنواره) و «تکتیرانداز» به کارگردانی علی غفاری (بهترین فیلم از نگاه ملی) و فیلم سینمایی «مهران» به کارگردانی رقیه توکلی برای نخستین بار از شبکه‌های تلویزیونی پخش شد که این اتفاق نادری در حوزه تلویزیون و تعاملش با سینما محسوب می‌شود.

مروری بر سریال‌های نوروزی سیما

آفت دنباله‌سازی

پایتخت

نون‌خ

گاندو

توامان در کنار هم داشت و حالا در فصل ناموفق سوم این مجموعه دقیقاً فقدان همان پرداخت دقیق و مبتنی بر حساب و کتاب به مجموعه آسیب‌های جبران‌ناپذیری زده است، در دو فصل قبلی این شیوه پرداخت دقیق و حساب شده درونمایه‌های داستانی سریال بود که تلفیق حساب شده و سنجیده‌ای از کمدی کلامی و موقعیتی را

را درگیر می‌کند خط اصلی داستانی کار و شاخص‌ترین نقطه قوت آن را تشکیل می‌داد که در آوردن آن اصلاً هم کار آسانی نبود اکنون هم در این فصل واپسین، دقیقاً از دست رفتن همین شیوه پرداخت شکل گرفته بر حضور حداکثری کاراکترهای اصلی و روایت مجموعه به شکل جزایی پراکنده و فاقد انسجام روایی با یکدیگر است که آن را از نفس انداخته است درست نظیر همان اتفاقی که ۲۲ سال پیش برای فصول دوم و سوم سریال درخشان «روزگار جوانی» رخ داد تغییر نویسنده کار (اصغر فرهادی) به از دست رفتن سریال و تغییر ماهیت جذاب آن مبتنی بر تقسیم داستان میان هر پنج پرسوناژ داستان و پیش رفتن کار با مشارکت فعال همه آنها به شکلی تأسف‌بار از دست رفت و پایان تأسف‌آور آن سریال دوست داشتنی رقم خورد.

شبکه دوم تلویزیون که در سه سال اخیر مجموعه نوروزی موفقی را راهی آنتن نکرده بود و دو سریال طنز «تعطیلات رویایی» ۱۳۹۷ و «کامیون» ۱۳۹۹ از کنار ملودرام اجتماعی «بر سر دو راهی» تمام داشته‌هایش به حساب می‌آمد کدناکتور نوروز ۱۴۰۰ را به ملودرام عاشقانه «هم بازی» ساخته سروش محمدزاده اختصاص داد، کارگردانی که بیش از هر اثر دیگری با فیلم تحسین شده «چهارشنبه» که در جشنواره سی و چهارم فیلم فجر مورد تقدیر قرار گرفت شناخته می‌شود. نگارنده متأسفانه موفق به تماشای این مجموعه نشد ولی نگاهی به فهرست بازیگران اصلی کار از جسارت کارگردان در سپردن نقش‌های شاخص به نقش‌آفرینانی همچون دیبا زاهدی و حسین مهری خبر می‌دهد که در کارنامه کاری‌شان تجارب بازی در نقش‌های زول کمتری دیده می‌شود و البته در زمان نگارش این یادداشت، مرکز تحقیقات صدا و سیما اعلام کرد که بر اساس نظرسنجی انجام شده این مجموعه رکورد حد نصاب مخاطبان و رضایت‌مندی آنها از سریال‌های نوروزی دومین شبکه قدیمی سیما از سال نود و هفت به این سو را شکسته است.

■ تکرار حواشی سابق؛ گاندو

دومین فصل مجموعه امتیازی «گاندو» حاصل تلاش شبکه سوم سیما برای پرکردن کدناکتور نمایشی این شبکه در ایام نوروز بود. سریالی که مجموعه ساز پرکار سال‌های اخیر تلویزیون یعنی جواد افشار کارگردانی آن را برعهده داشته و فصل اول آن در بهار و تابستان سال نود و هشت از همین شبکه پخش شد و البته به دلیل رویکرد انتقادی‌اش به عملکرد دولت (و مشخصاً وزارت امور خارجه در مذاکرات منتهی به توافق برجام) در همان زمان منشأ تنش‌هایی میان دولت و سیما بود، ادامه همان نگاه انتقادی در فصل جدید این مجموعه باز هم تکرار همان حواشی را در پی داشت. از منظر پرداخت و سطح کیفی کار اما هر دو فصل اول و دوم این مجموعه نمره قبولی را می‌گیرند اگرچه نباید فراموش کرد که از منظر نوآوری و تنوع در روایت در قیاس با فصل نخست مجموعه، حرکت رو به جلوی محسوس به چشم نمی‌خورد.

تئاتر

مدیرکل هنرهای نمایش وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگو با «ایران»:

بودجه تولید تئاتر افزایش پیدا می‌کند

محسن بوالحسنی خبرنگار

شروع سال ۱۴۰۰ و فعالیت گروه‌های دوازده‌گانه تئاتری که از هفتم فروردین نوبت اجرا داشتند، مصادف شد با تعطیلی دوباره سالن‌های تئاتر به دلیل اوج گرفتن شیوع ویروس کرونا؛ اما در نهایت با همکاری و گفت‌وگوی مدیران تئاتری کشور با ستاد ملی مقابله با کرونا و خروجی جلسه‌ای که چهارشنبه، ۱۱ فروردین برگزار شد، بالاخره با موافقت ستاد ملی مقابله با کرونا، مشاغل مربوط به تئاتر از گروه سوم پرخطر، به گروه دو منتقل شدند و با این تصمیم دوازده گروه نمایشی اجازه پیدا کردند از روز پنجشنبه در سالن‌های نمایش تهران روی صحنه بروند.

قادر آشنا مدیرکل مرکز هنرهای نمایشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در گفت‌وگو با «ایران» در تشریح جزئیات این خبر می‌گوید: «الته این مساله تا زمانی که در وضعیت نارنجی قرار داشته باشیم عملیاتی است و طبیعتاً همگی ما برای فعالیت در کشور تابع قوانین کشور هستیم و با توجه به تغییر دسته‌بندی مشاغل تئاتری، امکان اجرا در شهرهایی که وضعیتی به غیر از قرمز دارند، برقرار است و اگر خدای ناکرده دوباره وضعیت قرمز را تجربه کنیم چاره‌ای جز تعطیلی نداریم.»

آشنا با اشاره به این مساله به‌دقت و نظارت بر رعایت پروتکل‌های بهداشتی در سالن‌های تئاتر و محیط تماشاخانه‌ها هم تأکید کرد و گفت: «در این مدت و شرایط نیز تمامی همکاران من در بخش اجرایی و مدیران سالن‌های نمایش نهایت تلاش خود را برای ایزوله کردن سالن‌ها خواهند داشت و هنرمندان نیز مثل همیشه اصول و پروتکل‌های بهداشتی را رعایت خواهند کرد تا همگی در صحت و سلامت این دوره را سپری کنیم.»

مدیرکل هنرهای نمایشی در ادامه این گفت‌وگو چشم‌انداز تئاتر در سال ۱۴۰۰ را مثبت ارزیابی و ابراز امیدواری کرد با توجه به دغدغه موجود، زیرمجموعه فرهنگی و هنری دولت در این حوزه موفق شوند تا زمان حضور خود، بودجه تئاتر را در بخش تولید افزایش دهند. او اضافه کرد: «پیش از هر چیزی باید گفت که این آسیب‌ها و زیان‌هایی که بر بدنه فرهنگ و هنر کشور و علی‌الخصوص تئاتر ما وارد شد سخت و سنگین بود اما علی‌القاعده شرایط کرونا دست ما نیست و نمی‌دانیم چطور پیش خواهد رفت و باید دید فضای کشور به چه سمتی می‌رود؛

اما ما برنامه‌های مدون خود را پیش خواهیم برد و به‌عنوان مثال بحث رویدادهای تئاتری سال جاری را برنامه‌ریزی خواهیم کرد و طبق این برنامه‌ریزی هم پیش خواهیم رفت و در این بین توجه به استان‌ها را به‌صورت جدی و در سروحه کار قرار خواهیم داد. امسال تمام تازش‌مان بر این است تا بودجه تئاتر را افزایش دهیم و این عزم و دغدغه را هم در وزیر محترم و هم در معاون هنری‌شان آقای حسینی می‌بینیم و همگی در تلاش خواهیم بود که این اتفاق عملیاتی شود.»

آشنا درباره حمایت از اجراها با توجه به آسیب‌هایی که از سال گذشته کم‌تر به این حوزه وارد کرده هم به خبرنگار «ایران» گفت: «ما مثل سایرین گذشته حتماً از گروه‌های تئاتری و اجراها حمایت و اواخر فروردین برنامه‌های سال ۱۴۰۰ این مرکز را به‌صورت روشن و شفاف اطلاع‌رسانی خواهیم کرد. سال گذشته ما یازده برنامه را در ابتدای سال ۱۳۹۹، به‌عنوان برنامه‌های اداره کل هنرهای نمایشی اعلام کردیم که خدا را شاکریم با وجود مشکلات بزرگی که کرونا برایمان به‌وجود آورد، این یازده برنامه کوتاه‌مدت عملیاتی شدند و امیدواریم در سال ۱۴۰۰ هم این اتفاق رخ دهد.» نکته‌ای که دغدغه بسیاری از هنرمندان تئاتر است بازشدن درهای سالن‌های سینما و ترافیک گروه‌های نمایشی است که خواستار اجرا هستند و این مساله باعث افزایش تقاضا و از سوی سخت‌شدن برنامه‌ریزی هم می‌گردد: «می‌دانیم وقتی فضا باز شود درخواست اجراهای هنرمندان بیشتر می‌شود و ما هم در حال حاضر امکان اضافه کردن و ساخت سالن‌ها و تماشاخانه جدیدی در کوتاه مدت نداریم اما تلاش می‌کنیم این عطش را با افزایش بودجه تولید تئاتر در حد وسع و بضاعت و مقدمات جابگو باشیم و از گروه‌های نمایشی و هنرمندان تئاتر نیز انتظار داریم تا در این مسیر از هر کمک و ابزاری و امکانی بهره خواهیم برد و بی‌شک در کنار افزایش بودجه، در بحث بستری‌های موجود هم به‌عنوان مثال از امکان تلویزیون تئاتر ایران نیز استفاده خواهیم کرد تا بتوانیم پاسخگوی نیاز جامعه تئاتری باشیم.»

